

تحلیل مقوله ی گردشگری مذهبی با رویکرد شیعی

یوسف زین العابدین عموقین^۱ ابوطالب احمدی ارکمی^۲ لاله نظری ولنی^۳

چکیده

گردشگری مذهبی یکی از رایج ترین اشکال گردشگری در سراسر جهان است که سابقه ی آن به قرون و اعصار گذشته مرتبط می گردد. مدارک و اسناد تاریخی موجود از تمدن های کهن بین النهرین، مصر، ایران، هند، چین،... و نیز آثار و قراین برجای مانده از روزگار پیش از تاریخ حکایت از سفرهای زیارتی انسان های متعددی دارد که از دیر باز به منظور انجام فرایض دینی و مذهبی، مسیرهای طولانی را جهت مقصد زیارت طی می کردند و شاید به دلیل مخاطرات فراوان به مقصد نمی رسیدند. به این ترتیب در مقاله ی حاضر ضمن تبیین مقوله ی گردشگری مذهبی و اهمیت آن در دین اسلام، به خصوص در مذهب شیعه این سؤال مطرح می شود که عوامل تأثیرگذار بر توسعه ی گردشگری مذهبی کدامند؟ با این فرض که گردشگری مذهبی ریشه در فرهنگ و ایدئولوژی انسان دارد و علی رغم دشواری های جغرافیایی، اقتصادی و سخت گیری های سیاسی که این پدیده همواره با آن مواجه بوده هرگز متوقف نگردد. بنابراین جاذبه های مذهبی، زیارتگاه ها و اماکن مقدس مناطق مختلف جهان هر سال تعداد زیادی از گردشگران را به سوی خود جذب می کنند. در این میان، مسلمانان شیعه نیز بنا به فرامین قرآنی و مذهبی که ائمه اطهار (ع) در مورد اهمیت گردشگری داشته اند، همواره، مبادرت به گردشگری مذهبی را ضروری دانسته و دشواری های زیادی را در این راه متحمل شده اند اما یافته های تحقیق حاکی از توسعه و پیشرفت انگیزه ی گردشگری در نزد شیعیان می باشد.

واژه های کلیدی: گردشگری مذهبی، زیارت، شیعه، فرامین قرآنی

۱- دانشیار گروه جغرافیای سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت؛ zeinolabedin@jaurasht.ac.ir
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت؛ Nazari.lale@gmail.com
۳- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت؛ lale_veleni@yahoo.com